

Evropská integrace

3. seminář

JUDr. Bc. Radovan Malachta
podzim 2022

Opakování minulého semináře

Jaké zřizovací mezinárodní smlouvy (základní) znáte z vývoje evropské integrace a jsou pro nás relevantní v dnešní době? Co to jsou revizní smlouvy?

Ztrácí ČR suverenitu tím, že je součástí EU?

Co rozumíte pod pojmy primární a sekundární právo EU?

Jaké znáte legislativní akty sekundárního práva? Které z nich nejsou závazné? Kde a v jakých jazycích se publikují?

Jaké znáte rozdíly mezi nařízením a směrnicí (tři základní)? Jaký znáte rozdíl mezi nařízením a směrnicí?

Jaké pravomoci EU znáte? (jen skupina sudý 11:00)

Úkol pro náročné – právní řád ČR a EU

System práva

*Kam zařadíme unijní právo? Například
nařízení EU či směrnici EU?*

Donucení (vynucení) v právu EU

část překopírována z druhé prezentace

Úvodní otázky

- 1. Zamyslete se, kdo všechno může porušit pravidla – normy EU. Můžete i Vy se dopustit porušení práva EU?*
- 2. Které orgány EU řeší porušování pravidel (práva) EU? Jsou to jenom orgány EU? Mohou toto porušení řešit i soudy členských států (např. Městský soud v Brně)?*
- 3. Jaká je role evropského veřejného ochránce práv (tzv. evropský ombudsman)? Můžete se ně něj obrátit i Vy? Pokud ano, v jaké záležitosti?*

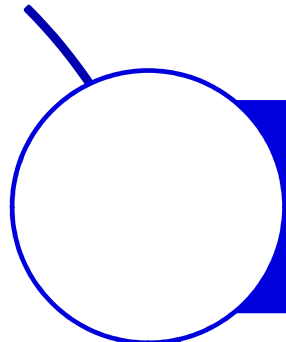
Poruší pravidla EU může

Osoby (fyzické – lidé, právnické – společnosti)

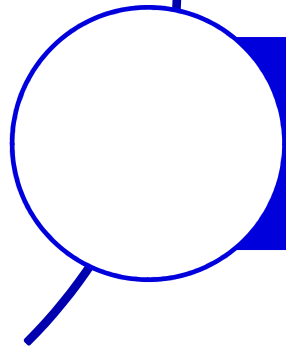
Stát a jeho orgány

Orgány EU

Orgány EU řešící spory

Evropská komise

Soudní dvůr EU

Porušení práva jednotlivcem

- Podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů platí, že má spotřebitel právo ve lhůtě 14 dnů odstoupit od smlouvy uzavření na dálku nebo mimo obchodní prostory bez uvedení důvodu. Kdo (který orgán) bude podle Vás rozhodovat, pokud Vám obchodník neumožní odstoupit od smlouvy v uvedené lhůtě?

Porušení práva jednotlivcem II

- Podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (GDPR) mají i školy povinnost nakládat s osobními údaji žáků v souladu s tímto nařízením. Učitel školy pořídil na školním výletě fotografie, které umístil na web školy. Zákonný zástupce jednoho žáka, který byl na vícero fotografiích zachycen, však ale nedal souhlas s uveřejněním fotografií na web školy. Kdo bude podle Vás řešit případný spor, pokud učitel z webu školy fotografie nestáhne, neboť ostatních 25 zákonných zástupců žáků souhlasilo?

Příklad 3 vynuucování vůči jednotlivci (zadání na 2. seminář)

1. Jaká je role Evropské komise v tomto případě?
2. Zamyslete se nad situací, ve které společnost Google nesouhlasí s uloženou pokutou. Co může Google udělat?
3. Bez ohledu na realitu předpokládejme, že pokuta byla potvrzena. Společnost Google však odmítá pokutu zaplatit. Má Evropská unie prostředky státního donucení, jak může pokutu vymáhat? Pokud ne, kdo pokuty vymáhá?
4. Může Evropská komise uložit pokutu i fyzické osobě – tedy Vám, občanům EU?

Porušení jednotlivcem

– Fyzické osoby (lidé)

- v podstatě jakékoliv porušení povinnosti plynoucí z toho, co reguluje EU a dopadá na nás
- řeší vnitrostátní orgány členských států (typicky soudy, ne však výlučně – ústřední správní úřady, ústřední orgány státní správy)

– Právnícké osoby (společnosti, „firmy“)

- porušení pravidel hospodářské soutěže
- role Evropské komise – správní řízení – pokuta (až 10 % obratu) – nesouhlasí-li: žaloba k Tribunálu (pokuta se zruší, potvrdí, sníží) – lze se odvolat k Soudnímu dvoru
- problém vynucení, aby pokuta byla zaplácena (EU na to nemá své orgány)

Porušení státem

- nejvíce žalob – stát neimplementuje směrnici – vůbec/včas/řádně
- kterýkoliv státní orgán
- řeší **Evropská komise na základě:**
 - STÍŽNOST ZE STRANY JEDNOTLIVCŮ (OSOB) – NEJVÍCE
 - VLASTNÍ ČINNOST EVROPSKÉ KOMISE

Parlament nestíhá a Česku hrozí miliardy pokut od EU, upozornil Šalomoun

🕒 12. července 2022 9:59, aktualizováno 12:39

Evropská komise vede vůči Česku 19 řízení kvůli tomu, že zákonodárci nestíhají v daných termínech schválit legislativu vycházející z evropských směrnic. Státu proto podle ministra pro legislativu Michala Šalomouna hrozí pokuty teoreticky až ve výši miliard korun. Šalomoun to řekl před schůzí Sněmovny.

Postup v případě porušení státem

-
- EK zahájí řízení tzv. z úřední povinnosti
 - posílá oficiální výstražný dopis ČS

-
- ČS sděluje připomínky (má tak udělat na základě toho dopisu – lhůta 2 měsíce od doručení dopisu zpravidla)

-
- EK, není-li spokojena, vydává odůvodněné stanovisko
 - Pokud stát nadále porušuje, může se stát dostat k SD

Postup v případě porušení státem

-
- EK může (nemusí) podat žalobu k SD na stát
 - SD – jen: došlo/nedošlo k porušení práva

-
- ČS nerespektuje rozsudek SD
 - EK další odůvodnění stanovisko (+ lhůta ke sjednání nápravy)

-
- EK může podat druhou žalobu už s návrhem pokuty
 - SD může vydat nový rozsudek s uložením pokuty

Pokuty

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0913\(01\)&from=CS](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0913(01)&from=CS)

jednorázová (paušální částka)

periodická (penále)

jednorázová i periodická

- 1) Řecká republika tím, že nepřizpůsobila čl. 2 odst. 1 a článek 3 zákona č. 3037/2002 zavádějící zákaz, pod hrozbou trestních nebo správních sankcí stanovených v článcích 4 a 5 téhož zákona, instalovat a provozovat veškeré elektrické, elektromechanické a elektronické hry, včetně veškerých počítačových her, na všech veřejných nebo soukromých místech s výjimkou kasin ustanovením článků 28 ES, 43 ES a 49 ES, jakož i článku 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/48/ES ze dne 20. července 1998, nečinila veškerá opatření nezbytná k vyhovění rozsudku Soudního dvora ze dne 26. října 2006, Komise v. Řecko (C-65/05), a nesplnila tak povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 228 ES.
- 2) Řecké republice se ukládá povinnost zaplatit Komisi na účet „Vlastní zdroje Evropského společenství“ penále ve výši 31 536 eur za každý den prodlení s provedením opatření nezbytných k vyhovění výše uvedenému rozsudku Komise v. Řecko, a to ode dne vyhlášení tohoto rozsudku až do dne splnění povinností vyplývajících z uvedeného rozsudku Komise v. Řecko.
- 3) Řecké republice se ukládá povinnost zaplatit Komisi na účet „Vlastní zdroje Evropského společenství“ paušální částku ve výši tři milionů eur.
- 4) Řecké republice se ukládá náhrada nákladů řízení.

Co když stát neplatí pokuty?

- stalo se poprvé až v roce 2022
- cesta přes **dotace, fondy**
- neplést s čl. 7 SEU
 - určitá práva, která pro dotyčný stát vyplývají z použití Smluv, včetně hlasovacích práv zástupců jeho vlády v Radě, mohou být **pozastavena**
 - existuje zřejmé nebezpečí, že některý členský stát závažně poruší hodnoty typu úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin (čl. 2 SEU)

Spory mezi státy – příklad Důl Turów

- hnědouhelný lom – těžba hnědého uhlí, dalších materiálů a hornin
- duben 2021: povolení na těžbu prodlouženo (do 2044)
- Polsko: je to racionální hospodaření – zajistí mj. fungování elektrárny, práci lidem
- ČR: zdravotní problémy i českým občanům, ohrožení životního prostředí, obavy z hluku, prašnosti, ztráty pitné vody

Location of the Turow mine

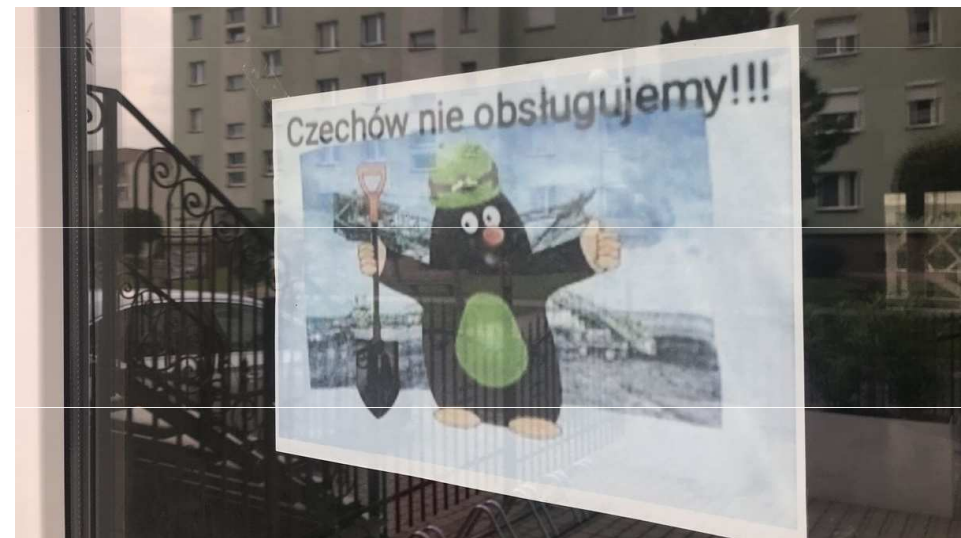
Důl Turów

- od 2016 se řešilo rozšiřování dolu i s českou stranou
- listopad 2019: ČR nesouhlasné stanovisko
- prosinec 2020: EK – Polsko neposoudilo správně vliv na životní prostředí, chyby v informování o záměrech sousední státy
- únor 2021: ČR podala žalobu k SD
- květen 2021: SD – předběžné opatření – zastavit těžbu
- září 2021: SD pokuta pro Polsko: 500 000 EUR DENNĚ
- listopad 2021: EK vyzvala Polsko k zaplacení pokuty (Polsko dobrovolně neplatilo, těžbu nezastavilo s argumentem ekonomických důsledků)

Důl Turów

- leden 2022: 60 mil. EUR – cca 1,5 mld. CZK, EK jednala – strhla část částky Polsku z dotací
- Polsko bylo první zemí, která se neřídila rozsudkem SD
- únor 2022: dohoda o podmínkách těžby mezi ČR a Polskem, ČR dostane finanční kompenzaci

Czechów nie obsługujemy. Poláci těžce nesou spor o důl Turów

A. Babiš a dotace EU

Evropský veřejný ochránce práv

Článek 43

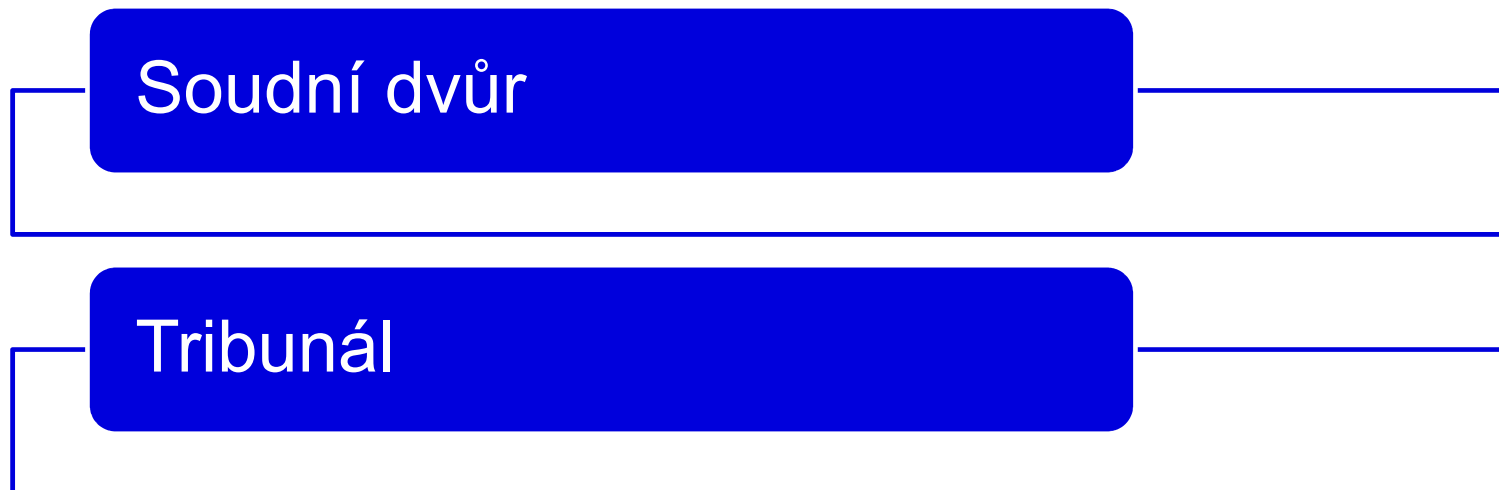
Evropský veřejný ochránce práv

Každý občan Unie a každá fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se sídlem v členském státě má právo obracet se na evropského veřejného ochránce práv v případě nesprávného úředního postupu orgánů, institucí nebo jiných subjektů Unie, s výjimkou Soudního dvora Evropské unie při výkonu jeho soudních pravomocí.

- upravuje LZP EU a SFEU
- musí být porušeno pravidlo EU
- není to odvolání při nespokojenosti s vnitrostátním ombusmanem

Soudní dvůr EU

- v minulosti jiná soustava
- Soudní dvůr EU = označení pro soustavu soudů

Trinunál

- dříve jako Soud prvního stupně (dnes toto označení už ne)
- rozhoduje o žalobách jednotlivců (NE ČS či orgánů EU)
- ale ne, že jednotlivec bude žalován, to ne!
- lze podat opravný prostředek k Soudnímu dvoru
- 54 soudců

Soudní dvůr

- 27 soudců – nezávislí na členském státě
- 6 let, volí předsedu
- kromě soudců tzv. **generální advokáti** – stanovisko k řešení případů – vyloženě právní rozbor (a skutkový), formulují návrh rozhodnutí (pro soudce ale nezávazné)

Soudní dvůr EU obecně

- jednacím jazyk – jazyk kteréhokoliv ČS může být
- řeší spory
- zajišťuje jednotný výklad pravidel (práva) EU
- funkce „ústavního (správního) soudu EU“
- **NESLOUŽÍ K ODVOLÁNÍ Z ČLENSKÝCH STÁTŮ !!!**

Hranice EU

Hranice EU

K zamyšlení:

Kde můžete překročit hranice směrem z České republiky do Rakouska?

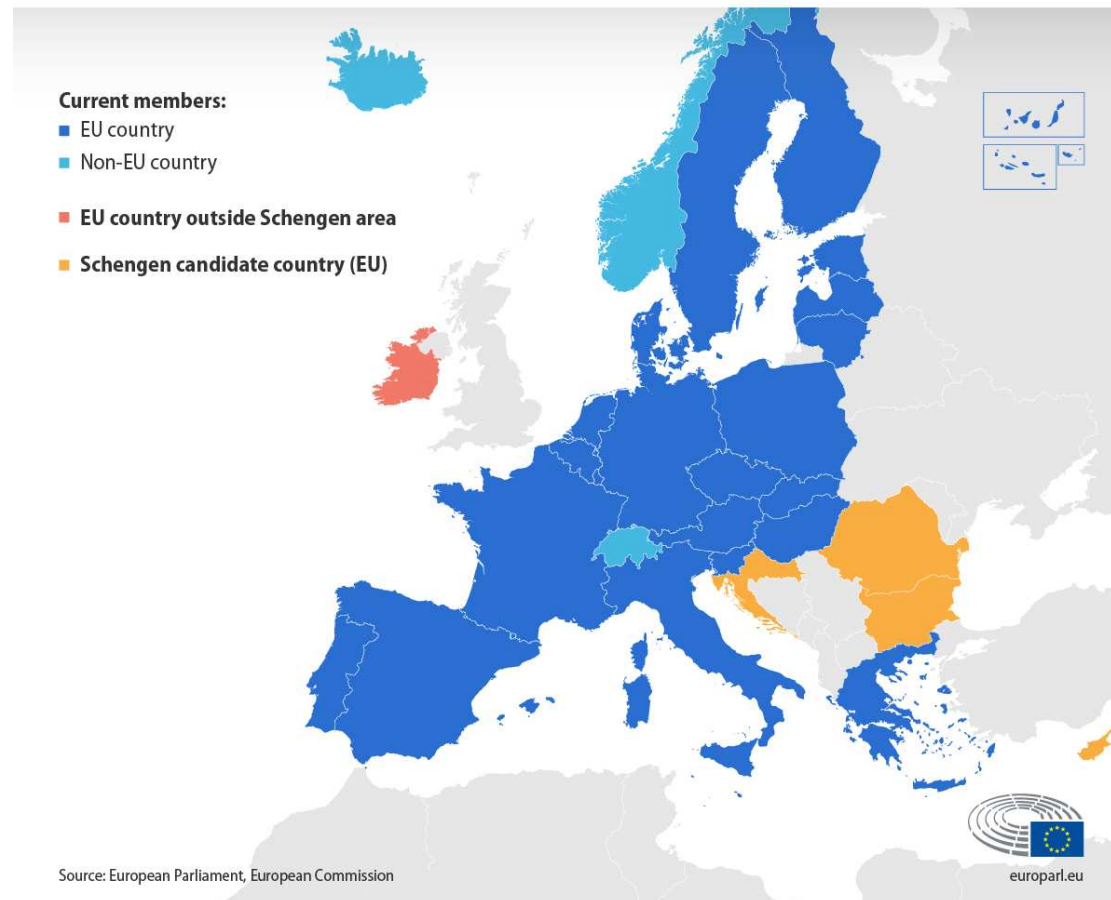
Proč se tvoří kolony při letní dovolené do Chorvatska například na maďarsko-chorvatské či slovinsko-chorvatské hranici?

Schengenský prostor

- Schengenská dohoda – uzavřena 1985
- Úmluva k provedení Schengenské dohody o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích – SRN, FR, BENELUX
- později se staly se součástí právního systému EU (*schengenské acquis*)
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob ([Schengenský hraniční kodex](#))
- 22 států EU + 4 státy ESVO

SCHENGEN AREA

Vnitřní hranice

- lze **překročit v jakémkoliv místě**, aniž by se prováděla hraniční kontrola osob bez ohledu na jejich státní příslušnost
- kontroly na území mimo hranice – ano, pokud není rovnocenná hraničním kontrolám
- **dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic** – možné
 - závažná hrozba pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost některého členského státu
 - po omezenou dobu nepřesahující 30 dní (lze prodloužit podle podmínek) nebo po předvídatelnou dobu trvání závažné hrozby, pokud tato doba přesahuje 30 dní
- příklady ČR
 - za poslední měsíc?
 - za poslední dva roky?

Vnější hranice

- lze překračovat pouze na hraničních přechodech a během stanovené provozní doby; pokud ne – sankce
- všechny osoby podléhají minimální kontrole
 - zjištění totožnosti na základě předložení cestovních dokladů (platnost, známky pozměnění/padělání, příp. lze nahlížet do databází k vyhledání informací – hrozba)
 - u občanů EU postačí tato minimální kontrola
- důkladná kontrola – státní příslušníci třetích zemí
 - ověření podmínek vstupu a případně dokladů povolujících pobyt a výkon pracovní činnosti
 - např. účel pobytu, místo odjezdu a cíle
- zmírnění hraničních kontrol – mimořádné a nepředvídatelné okolnosti, nadměrně dlouhá čekací doba – např. důsledek ruské invaze na Ukrajinu
- odepření vstupu – je možné, nutné rozhodnutí s odůvodněním (vs. azylová/mezinárodní ochrana)

Hranice EU (území EU)

K zamyšlení:

Může i Česká republika v nějakých případech vykonávat vnější kontrolu, i když je obklopena státy, které jsou součástí schengenského prostoru?

MUNI
LAW

DĚKUJI

malachta@mail.muni.cz